

Wanneer de Raad voor de Journalistiek
James bronnen
valtechniek embargo
inzage vooraf misbruik
misbruik van positie op
izier/zwijgen eigen identiteit s
van nieuw verborgen cameratec
verschorrecht feitenweergav
discriminerende berichtgeving
berichtgeving misleidende be
onjuiste berichtgeving tendentieuze
berichtgeving privacy algemeen ande
veldmateriaal bekende persoonlijkhe
zuigen portretten slachtoffers slacht
staanden televisie verdachten veroorde
neming persoonlijke gegevens rectificatie
rd ingezonden brieven rectific
woord collegiale conflicten collega's
redacties medewerkers redactie
ing verhouding redactie redacteu
sho inzage vooraf
tie misu
zwij
van
rgen
erate

Jaarverslag

2017

Raad voor de Journalistiek

Jaarverslag 2017

Raad voor de Journalistiek

Stichting Raad voor de Journalistiek

De Raad voor de Journalistiek is een onafhankelijke instantie, waar men terecht kan met klachten over journalistieke activiteiten. De Raad is een orgaan van zelfregulering voor de media.

De Raad is voor de ene helft samengesteld uit journalisten en voor de andere helft uit deskundigen – die op enigerlei wijze betrokken zijn (geweest) bij de journalistiek, zoals docenten van journalistieke opleidingen of leidinggevendenden van mediabedrijven – en publieke leden.

Een afspiegeling van die samenstelling is terug te vinden in de colleges van vijf personen, waarin de Raad tijdens de zittingen klachten behandelt.

Zo een college staat onder leiding van een onafhankelijke voorzitter en bestaat verder uit twee journalisten en twee niet-journalisten. Zij worden bijgestaan door een eveneens onafhankelijke secretaris.

De Raad voor de Journalistiek is ingesteld door de Stichting Raad voor de Journalistiek. De organisaties die deelnemen in de Stichting, de participanten, dragen financieel bij aan de instandhouding van de Raad en daarmee aan het mogelijk maken van zijn werk.

In de Stichting participeren de Nederlandse Vereniging van Journalisten, NDP Nieuwsmedia, Magazine Media Associatie, Media voor Vak en Wetenschap, de Stichting Nederlandse Publieke Omroep, het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren, de Stichting Regionale Publieke Omroep, de NNP-organisatie van lokale nieuwsmedia, RTL Nederland B.V. en SBS Broadcasting B.V.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
<i>door mw. G.D. Roethof</i>	
<i>voorzitter Stichting Raad voor de Journalistiek</i>	
<i>en F. van Exter</i>	
<i>voorzitter Raad voor de Journalistiek</i>	
1. De Raad van binnen en naar buiten	7
2. Klachten in getallen	10
3. Conclusies naar inhoud	13
3.1 Procedure	13
3.2 Journalistieke werkwijze	18
3.3 Privacy	24
3.4 Feitenweergave	26
3.5 Aard van de publicatie	29
4. Conclusies per medium	34
Samenstelling	36
<i>Raad voor de Journalistiek</i>	
Samenstelling	37
<i>Bestuur Stichting Raad voor de Journalistiek</i>	
Adressen	38
Uitgave	38

Voorwoord

door **mw. G.D. Roethof**, voorzitter Stichting Raad voor de Journalistiek
en **F. van Exter**, voorzitter Raad voor de Journalistiek

De vraag van het jaar luidde: Wat te doen tegen nepnieuws? De angst groeit dat de verspreiding van desinformatie de democratie ondermijnt; de sociale media sluiten ons op in een nieuwe stammenstrijd. Alom klinkt de roep om maatregelen tegen de grootste technologiebedrijven.

Uit de eerste onderzoeken leren wij dat er reden is voor zorg, maar ook voor nuancering. Zo zijn de Verenigde Staten tot nog toe veel meer in de greep van de 'informatie-oorlog' dan de meeste Europese landen.

In Nederland is de verspreiding van nepnieuws zeer beperkt, concludeert het onderzoeksinstituut van Reuters in zijn laatste Digital News Report (mede door Google gesubsidieerd). Het gaat bij ons vooral om 'klik-aas' voor advertentie-inkomsten. Het vertrouwen in het nieuws is (nog) groot. De klassieke media, inclusief de publieke omroep, hebben online het grootste bereik. Voorzover er sprake is van een politieke positie, zitten zij dicht op elkaar in het midden. We winden ons misschien over van alles op, maar de polarisatie elders is heftiger.

Dat biedt uiteraard geen zekerheid voor de toekomst. Sociale media worden zijn ook bij ons belangrijke distributiekanaal voor nieuws. Om ons te helpen het allemaal bij te benen wordt informatie gefilterd op basis van online voorkeuren en gedrag. De aanbevelingen kunnen ons leiden naar informatie die ons slechts bevestigt in het eigen gelijk.

Het denken over een goede reactie op ongewenste toepassingen van nieuwe technologie is in 2017 verbreed en verdiept. Maar we weten nog weinig en de ontwikkelingen gaan razendsnel. Zo dachten we bij nepnieuws vooral aan tekst en foto's, maar nu moeten we rekening houden met gemanipuleerde audio en video, die nog overtuigender kunnen liegen.

De belangrijkste vraag blijft hoe mensen toegang tot informatie behouden die hen in staat stelt hun burgerrechten zo goed mogelijk uit te oefenen. Het gaat om betrouwbaarheid, diversiteit, transparantie en relevantie. En het gaat dus ook om het wapenen van de journalistiek; van de publieke- en private media, die op zoek naar nieuwe verdienmodellen, onder druk staan.

Uit dit verslag mag blijken dat de Raad voor de Journalistiek daar een bijdrage aan levert. De betekenis van de beoordeling van klachten reikt verder dan het belang van betrokkenen, het voedt ook het debat over journalistieke ethiek. Dat kan alleen maar aan betekenis winnen in een tijd waarin de vervaardiging en verspreiding van nieuws op z'n kop staat. En dus zal ook de Raad zich moeten wapenen voor de toekomst.

De klassieke normen uit onze Leidraad bieden houvast, maar zij zijn niet in steen gehouwen. Opvattingen veranderen. Nieuwe technologische mogelijkheden roepen nieuwe dilemma's op. Om maar eens wat te noemen: is de gepersonaliseerde selectie van nieuws via algoritmes een 'journalistieke gedraging'? Zo ja, dan zouden Facebook, YouTube, Instagram, Twitter en al die andere kolossale nieuwsverspreiders ook binnen het domein van de Raad vallen. Het is in ieder geval iets om over na te denken.

Ten slotte willen wij hier graag al degenen bedanken die het afgelopen jaar hebben bijgedragen aan het werk van de Raad. Dat geldt voor klagers en verweerders, voor de medewerkers van ons kleine bureau en de vrijwillige leden en bestuurders.

De Raad nam afscheid van journalistlid Marieke Rietveld en verwelkomde Leo Hauben op voordracht van het Genootschap van Hoofdredacteurs.

Het bestuur nam afscheid van secretaris Marnix Kreyns, die in deze functie is opgevolgd door bestuurslid Kees Boonman. In het verslagjaar trad Tom Nauta, vertegenwoordiger namens NDP Nieuwsmedia, toe als bestuurlid.

Het was ook het laatste jaar van voorzitter Folkert Jensma. Hij trad in 2011 toe en was vanaf 2013 voorzitter van het stichtingsbestuur. Hij was na het onverwachte vertrek van Hans Laroes in 2015 ook tien maanden interim-voorzitter van de Raad. Onder zijn hoede is de positie van de Raad versterkt, mede door vernieuwing van de Leidraad en werkwijze. Guikje Roethof volgde hem in januari 2018 op.

De Raad gaat verder op basis van de woorden van Jensma: *“Het gezag van een medium is afhankelijk van de lezers en kijkers die dat toekennen. En daar kunnen verantwoording en transparantie enorm bij helpen.”*

1. *De Raad van binnen en naar buiten*

Leidraad

De Raad voor de Journalistiek beoordeelt naar aanleiding van een klacht over een journalistieke gedraging of daarmee journalistiek zorgvuldig is gehandeld.

De Raad baseert zich in zijn werk op de Leidraad, die beschrijft aan welke eisen journalistiek moet voldoen en daarmee aan iedereen – binnen en buiten het vakgebied – duidelijk maakt wat van journalisten en goede journalistiek mag worden verwacht.

Zelfregulering is belangrijk, zeker voor journalisten en 'de' journalistiek. Media spelen een belangrijke rol in de samenleving, op veel manieren en op een groot aantal platforms. Zij controleren gezag en organisaties, instituties en bedrijven. Ze spelen een belangrijke rol in het democratische proces. Goede journalistiek kan alleen in volle vrijheid en onafhankelijkheid worden verricht. Daar hoort verantwoording en transparantie bij. Zelfregulering is de beste manier om hier vorm en inhoud aan te geven. De Raad voor de Journalistiek is uitdrukking en instrument van die zelfregulering.

Net als de journalistiek heeft de Leidraad onderhoud nodig. Daarom heeft de Raad zijn Leidraad in 2015 herschreven en aangepast, met het oog op de huidige digitale tijd. De Leidraad gaat uit van een paar belangrijke principes die eerder zijn vastgelegd. Goede journalistiek is *waarheidsgetrouw en nauwgezet, onpartijdig en fair, controleerbaar en integer*. Zij laat zich toetsen en gaat op open wijze om met opmerkingen, reacties en klachten. Daarbij volgt de Leidraad de herkenbare journalistieke weg: van idee, via research en registratie, tot publicatie, transparantie en reactie.

De Leidraad heeft als uitgangspunt dat iedereen die zich met journalistiek bezighoudt, verantwoordelijkheid dient te nemen voor de informatie die zij of hij verspreidt en de manier waarop zij of hij opereert. De journalistieke principes en uitgangspunten hebben in ieder medium en op ieder platform zeggings- en geldingskracht.

De Raad gaat ervan uit dat alle journalistieke organisaties en alle journalisten de in de Leidraad geformuleerde uitgangspunten herkennen, erkennen en aanvaarden. Bovendien nodigt de Raad iedereen die zich ook met journalistiek bezighoudt uit om de Leidraad als uitgangspunt te nemen. De Leidraad levert hiermee een bijdrage aan de verbetering van de journalistiek.

De Leidraad kan worden aangevraagd bij het secretariaat van de Raad en gedownload via de website van de Raad.

Publicatie conclusies

DOOR DE BETROKKEN MEDIA

In zaken waarin de Raad van mening is dat (deels) journalistiek onzorgvuldig is gehandeld doet hij de aanbeveling aan het betrokken medium om de conclusie integraal of in samenvatting te publiceren. In zijn plenaire najaarsvergadering van 2016 heeft de Raad de wens uitgesproken om voortaan – ten behoeve van de transparantie over zijn procedure – dergelijke publicaties te hechten aan de conclusie op de website van de Raad.

Sinds november 2016 wordt hieraan uitvoering gegeven, behoudens in de gevallen waarin het desbetreffende medium aan de Raad laat weten hier niet mee in te stemmen. In het verslagjaar zijn in de zaken RvdJ 2017/1, RvdJ 2017/5, RvdJ 2017/8, RvdJ 2017/16, RvdJ 2017/21, RvdJ 2017/28, RvdJ 2017/34 en RvdJ 2017/43 de publicaties van de betrokken media te vinden onder de conclusie van de Raad.

IN VILLAMEDIA MAGAZINE

In december 2017 zijn de laatste samenvattingen van de conclusies van de Raad in Villamedia magazine verschenen (2017/37-44). Die publicaties dateerden nog uit de tijd dat de Raad zelf geen c.q. beperkte mogelijkheid had om ruchtbaarheid te geven aan zijn uitspraken. Met de verbeterde website en het Twitteraccount van de Raad is dat inmiddels anders. In plaats daarvan schrijft Frits van Exter, voorzitter van de Raad, voortaan een tweewekelijkse column over de journalistieke mores. Alle columns staan op de site van Villamedia en elke maand verschijnt één column in print. Met deze column – die ook als blog op de site van de Raad wordt geplaatst – beoogt de Raad een zinvolle bijdrage te leveren aan het debat over journalistieke ethiek. De columns die in het verslagjaar zijn gepubliceerd, zijn hierna opgenomen onder 'Publicaties en optreden in de media'.

Bijwonen bijeenkomsten

In 2017 hebben vertegenwoordigers van de Raad actief deelgenomen aan c.q. zijn aanwezig geweest op diverse bijeenkomsten, zoals:

- Bijeenkomst Koninklijke Nederlandsche Roei- en Zeil Vereeniging 'Discussie over Rolopvatting journalistiek'
- Workshop Article 19 'Regulating "Hate Speech" in the Media: Imagining Better Ways to Promote Equality and Freedom of Expression'
- Debat De Balie 'Terreur, Angst & Media', georganiseerd in samenwerking met de Raad voor de Journalistiek, de Nederlandse Vereniging van Journalisten en het Nederlands Genootschap van Hoofddredacteurs
- Gastcollege UvA 'Dag van de Ethiek'
- Lezing Tilburg Law School 'Fake news, old wine in new bottles?'
- Festival van het Vrije Woord
- Jaarvergadering Nederlands Genootschap van Hoofddredacteurs
- Debataavond Stimuleringsfonds voor de Journalistiek 'Nepnieuws als wapen'
- Bijeenkomst RvdJ/Nederlandse Vereniging van Journalisten/Villamedia via RVO 'Influentials Programme for Bangladesh – Garment industry and journalism'
- Uitreiking Journalist van het Jaar
- Gesprek met vertegenwoordigers OVSE

Daarnaast heeft de secretaris op de jaarlijkse bijeenkomst van de Alliance of Independent Press Councils of Europe (AIPCE) de paneldiscussie 'Ethical questions in captured media environments - The situation of the media in Central, Eastern and South Eastern Europe' geleid. Tijdens deze bijeenkomsten – die elk jaar in een ander land worden gehouden – worden kennis en ervaringen uitgewisseld door medewerkers van diverse Europese Raden voor de Journalistiek, wordt gediscussieerd over ethische kwesties en worden internationale ontwikkelingen op journalistiek gebied besproken.

Ten slotte heeft het secretariaat een mediadelegatie uit Denemarken ontvangen.

Publicaties en optreden in de media

Verder hebben vertegenwoordigers van de Raad actief meegewerkt aan diverse publicaties en uitzendingen:

- Villamedia.nl / RvdJ-blog – *“Gezonde redactiecultuur is voorwaarde voor goede mores”*
- Villamedia.nl / RvdJ-blog – *“Frits van Exter over gewone en ‘ambachtelijke met de hand gebakken’ chips” / “Kunnen chips misleiden?”*
- Villamedia.nl / RvdJ-blog – *“Het antwoord op nepnieuws”*
- Villamedia.nl / RvdJ-blog – *“De onmacht van Brandt Corstius”*
- Villamedia.nl / RvdJ-blog – *“Bekijk het ook eens van de andere kant” / “De waarheid van het stiletto”*
- Parool.nl – *“Frits van Exter: ‘De haat tegen journalisten is best oppervlakkig’”*
- Villamedia.nl / RvdJ-blog – *“Discretie was geen optie in de kwestie-Garschagen” / “Kwestie van vertrouwen”*
- Villamedia.nl / RvdJ-blog – *“Ethiek is je harnas”*
- NOS.nl - *“Nepnieuws groot gevaar voor Nederland? Dat lijkt dus wel mee te vallen”*
- DeNieuweReporter - *“Jaarverslag RvdJ (2): de kwesties - Undercover tijdens een college, satire bij de NPO en het anonimiseren van een NSB'er als journalistieke kwesties”*
- DeNieuwe Reporter - *“Jaarverslag RvdJ (1): de cijfers - Aantal klachten bij Raad voor de Journalistiek neemt in 2016 verder toe”*
- RvdJ-blog – *“DENK-voorzitter Öztürk en NRC - Een krantenkop mag 24 procent overdrijven”*
- NPO Radio 1 De Ochtend (KRO-NCRV) – Mediaforum, item *“‘Raad voor de Journalistiek laat zich voor DENK-karretje spannen’”*
- NPO Radio 1 De Ochtend (KRO-NCRV) – Mediaforum, item *“Aantal klachten Raad voor de Journalistiek stijgt met 40%”*
- Reformatorisch Dagblad - *“Advertentieboycot terechte vuist tegen GeenStijl”*
- RvdJ-blog - *“Schending privacy: Wat is redelijkerwijs noodzakelijk?”*
- RvdJ-blog - *“Help, een klacht! 7 tips voor (hoofd)redacties”*
- RvdJ-blog - *“7 tips voor klagers”*
- NPO Radio 1 De Ochtend (KRO-NCRV) – Mediaforum, item *“Stijging klachten Raad voor de Journalistiek”*
- Bericht RvdJ *“Forse stijging klachten in 2016”*

2. Klachten in getallen

Sinds 1 november 2013 wordt een klacht alleen door de Raad voor de Journalistiek in behandeling genomen als het medium eerst de kans had zich er zelf over uit te spreken. De Raad is hiermee een 'tweedelijns-instantie' geworden. Ook beoordeelt de Raad in beginsel geen klachten meer over media die herhaaldelijk hebben laten weten niet mee te werken aan procedures van de Raad. Verder is de mogelijkheid tot bemiddeling komen te vervallen. Deze wijzigingen hebben destijds gezorgd voor een aanmerkelijke daling van het aantal zaken.

In dit verslagjaar heeft de Raad ruim 100 klachten ontvangen. Dit aantal is minder dan het jaar ervoor, dat is verklaarbaar doordat de Raad in 2016 een bulk-klacht van 25 klagers ontving, die uiteindelijk niet is doorgezet. Van alle binnengekomen klachten zijn er 71 in behandeling genomen (een stijging van 10% ten opzichte van 2016). In 7 zaken hebben klagers hun klachten ná indiening daarvan ingetrokken, onder meer omdat de kwestie alsnog in overleg met het medium was opgelost.

Daarnaast zijn 21 klachten niet in behandeling genomen, omdat de klager zijn klacht eerst nog moest voorleggen aan het betrokken medium. Bij navraag lieten 4 klagers weten dat zij de klacht niet hebben doorgezet, omdat de kwestie inmiddels was opgelost. 6 klagers hebben om andere redenen de klacht niet gehandhaafd, onder meer omdat de klacht was gericht tegen een medium dat niet meewerkt aan de procedure van de Raad. In 11 gevallen is niet duidelijk geworden waarom klagers hebben afgezien van de verdere procedure. Bovendien zijn 11 klachten binnengekomen die niet zijn doorgezet, bijvoorbeeld omdat de klacht te laat was ingediend, omdat de Raad (waarschijnlijk) niet bevoegd was de klacht te beoordelen of omdat de klager (waarschijnlijk) geen rechtstreeks belang had.

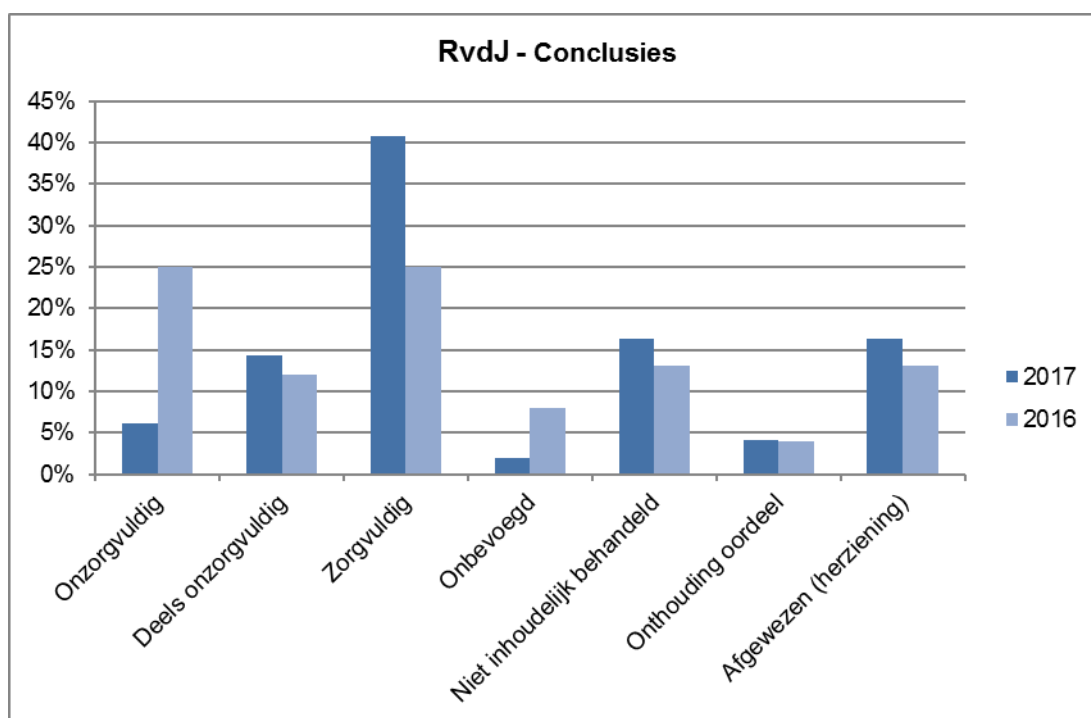
Verder heeft de Raad 8 herzieningsverzoeken ontvangen, waarvan 6 afkomstig van de oorspronkelijke klager en 2 afkomstig van de betrokken journalist en/of het betrokken medium.

De Raad heeft 46 conclusies gegeven. In 10 zaken werd de journalistieke handelwijze (gedeeltelijk) onzorgvuldig bevonden en in 20 zaken zorgvuldig. In de overige zaken onthield de Raad zich van een oordeel, is de klacht niet inhoudelijk behandeld of betrof het een toe- dan wel afgewezen verzoek tot herziening (zie de tabel hieronder).

De conclusies die de Raad in 2017 heeft gedaan, hebben betrekking op 28 verschillende media. Een overzicht van de conclusies per medium is hierna opgenomen onder punt 4.

In de 10 zaken waarin de journalistieke gedraging (deels) onzorgvuldig werd bevonden zijn 8 conclusies geheel dan wel in samenvatting gepubliceerd door de betrokken media. In 1 zaak meende het medium dat klaagster beter af was zonder publicatie. Ten slotte is in 1 zaak niet bekend of de conclusie is gepubliceerd.

Bovendien zijn volgens de vereenvoudigde procedure 17 klachten in eerste instantie afgedaan middels een beslissing van de voorzitter en secretaris van de Raad. In 8 gevallen ging de klager tegen de beslissing in beroep. In alle zaken werd het beroep ongegrond verklaard (hiervan dateert één conclusie uit 2018). De beslissingen en conclusies in deze procedure worden overigens alleen ter kennisneming aan partijen gestuurd en niet gepubliceerd.

Raad voor de Journalistiek in cijfers

	2017	2016
Klachten		
In behandeling genomen	71	64 waarvan
	6	3 ingetrokken
Herzieningsverzoeken	8	6 waarvan
	-	2 ingetrokken
Niet doorgezette klachten	32	58
Zittingen		
Aantal zittingen	13	12
Behandelde klachten	61	54
Aantal conclusies	46	48
Conclusies van de Raad		
Onzorgvuldig	3	13
Deels onzorgvuldig	7	6
Zorgvuldig	20	13
Onthouding oordeel	2	2
Onbevoegd	1	4
Niet inhoudelijk behandeld	8	7
Toegewezen (herziening)	-	-
Afgewezen (herziening)	8	7
Beslissingen voorzitter/secretaris		
Aantal beslissingen	17	19
Evident niet-tijdig ingediend	6	12
Evident geen belang	10	4
Evident onbevoegd	-	1
Evident ongegrond	3	6
Beroep tegen beslissing voorzitter/secretaris		
Ongegrond	8	5
Gegrond	-	-

Nb. Het aantal uitgesplitste oordelen komt niet overeen met het totaal aantal conclusies per jaar, omdat in een aantal zaken een 'dubbel' oordeel is uitgesproken (bv. deels zorgvuldig en deels niet inhoudelijk behandeld).

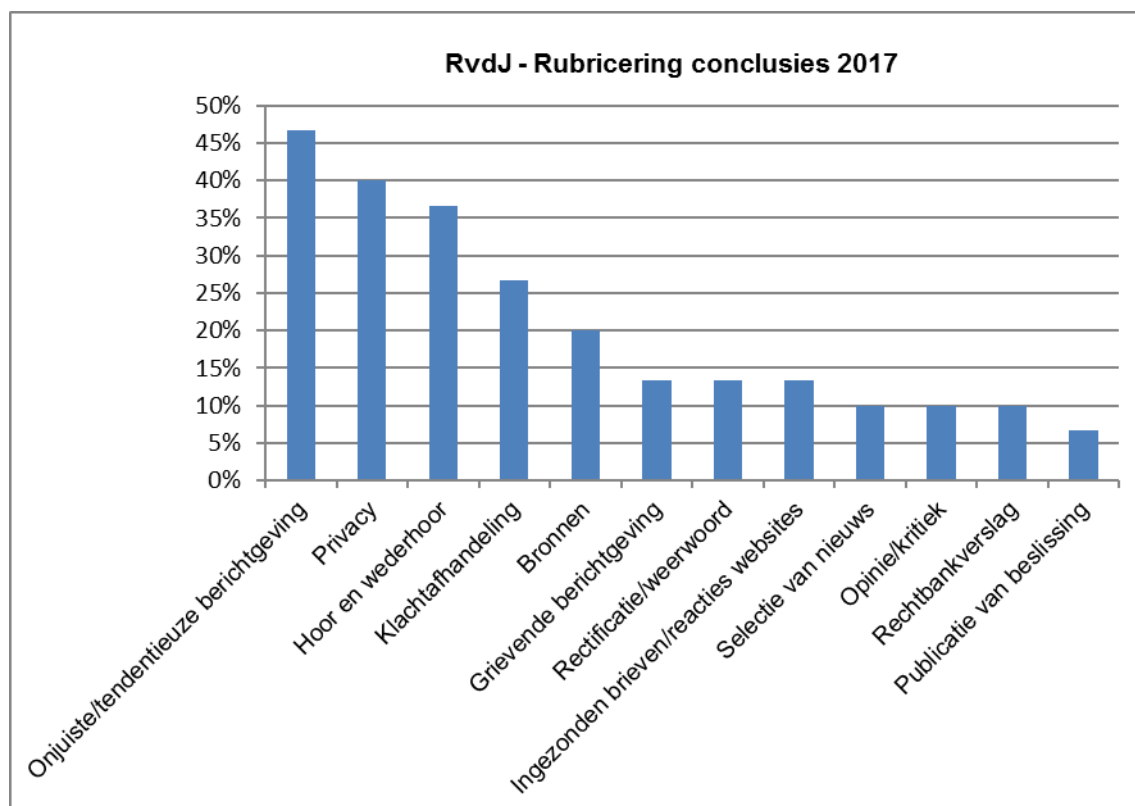
Overige gegevens

telefonisch verstrekte informatie	92	86
schriftelijk verstrekte informatie	80	101
Doorverwijzing	7	9

Nb. In dit verband verdient te worden opgemerkt dat in toenemende mate informatie wordt gedownload van de website van de Raad.

3. Conclusies naar inhoud

Hieronder volgt een rubricering van de conclusies. De meest voorkomende klachten zijn weergegeven in de volgende grafiek:

Klachten die in meer dan één rubriek ondergebracht kunnen worden, zijn hieronder slechts vermeld bij de meest kenmerkende rubriek, tenzij anders is aangegeven. De samenvattingen geven alleen de hoofdpunten van de conclusies weer. De volledige tekst van alle conclusies van de Raad staat op de website van de Raad: www.rvdj.nl. Met behulp van het bij de conclusie vermelde jaartal en volgnummer (bijvoorbeeld: 2017/1) kan de volledige conclusie worden opgezocht. Het is ook mogelijk een schriftelijk exemplaar van een conclusie aan te vragen bij het secretariaat van de Raad.

3.1 Procedure

3.1.1 TERMIJN/WIJZE INDIENING KLACHT

Voordat de klager zich tot de Raad kan wenden moet hij zijn bezwaren eerst voorleggen aan het medium. Dit moet gebeuren binnen drie maanden na het plaatsvinden van de journalistieke gedraging waartegen klager bezwaar heeft. Daarna heeft het medium maximaal één maand de gelegenheid om de klacht af te handelen. Als de klacht niet naar tevredenheid van klager is afgehandeld óf het medium niet op de klacht heeft gereageerd, kan de klager zijn klacht bij de Raad indienen. Dit moet gebeuren uiterlijk binnen zes maanden na het plaatsvinden van de journalistieke gedraging waartegen hij bezwaar heeft. Indien een klacht niet tijdig is ingediend wordt deze niet inhoudelijk behandeld, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden.

X / Peter R. de Vries, Strix Television B.V. en RTL Nederland B.V. (Internetpesters Aangepakt)

De heer X heeft geklaagd over een uitzending van het televisieprogramma Internetpesters Aangepakt, waarin aandacht aan hem is besteed. De Raad doet geen inhoudelijke uitspraak over de klacht tegen Peter R. de Vries, Strix Television B.V. en RTL Nederland B.V., omdat deze niet op de juiste wijze eerst aan het betrokken medium is voorgelegd.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: termijn/wijze indienen klacht

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/12 en in Villamedia magazine van mei 2017.

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hierna onder 3.1.4 Herziening.

X / M. de la Haye en Panorama

Mevrouw X heeft geklaagd over het artikel “Moordplekken (en andere onheilsplaatsen)”. De Raad doet geen inhoudelijke uitspraak over de klacht tegen M. de la Haye en Panorama, omdat de klacht niet tijdig is ingediend.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: termijn/wijze indienen klacht

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/22 en in Villamedia magazine van september 2017.

3.1.2 MEDEWERKING AAN PROCEDURE

De Raad beoordeelt in beginsel geen klachten meer over media die herhaaldelijk hebben laten weten niet mee te werken aan procedures van de Raad. In artikel 9 lid 5 van het Reglement is bepaald dat indien de klacht is ingediend tegen een medium dat zich uit beginsel niet verweert, de Raad afziet van behandeling, tenzij de klacht volgens de Raad van algemene strekking of principieel belang is.

VIDA Patiënten Platform (Hippocrates en Anne-Margré Vink Stichting) / De Telegraaf

Omdat De Telegraaf niet meedoet aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek, heeft de Raad de klacht van VIDA Patiënten Platform (Hippocrates en Anne-Margré Vink Stichting) niet inhoudelijk behandeld. De Raad gaat in deze situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. Daarvan is hier niet gebleken.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/3 en in Villamedia magazine van maart 2017.

X / S. van Asseldonk en de hoofdredacteur van Opgelicht?!

Omdat Opgelicht?! niet meedoet aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek, heeft de Raad de klacht van de heer X tegen S. van Asseldonk en Opgelicht?! niet inhoudelijk behandeld. De Raad gaat in deze situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. Daarvan is hier niet gebleken.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/9 en in Villamedia magazine van mei 2017.

B.C. Santanera c.s. / AVROTROS en A.M. Hertsenberg (Radar)

Omdat Radar niet meedoet aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek, heeft de Raad de klacht van de heer B.C. Santanera c.s. tegen A. Hertsenberg en Radar niet inhoudelijk behandeld. De Raad gaat in deze situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. Daarvan is hier niet gebleken.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/18 en in Villamedia magazine van juli/augustus 2017.

X / P. Ploeg en De Telegraaf

Omdat De Telegraaf niet meedoet aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek, heeft de Raad een klacht tegen P. Ploeg en De Telegraaf niet inhoudelijk behandeld. De Raad gaat in deze situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. Daarvan is hier niet gebleken.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/31 en in Villamedia magazine van oktober 2017.

X / A. Stegeman en Stegeman op de Bres (Noordkaap TV Producties)

A. Stegeman en Noordkaap TV Producties doen niet meer mee aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek. De Raad gaat in een dergelijke situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. De Raad heeft niet kunnen vaststellen dat daarvan sprake is en heeft daarom de klacht over een uitzending van het televisieprogramma Stegeman op de Bres niet inhoudelijk behandeld.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/36 en in Villamedia magazine van november 2017.

X / Telegraaf VNDG en TIN CAN B.V.

Omdat Telegraaf VNDG en TIN CAN B.V. niet meedoen aan de procedure van de Raad voor de Journalistiek, heeft de Raad een klacht over het programma Helse Huurders & Huisbazen niet inhoudelijk behandeld. De Raad gaat in deze situatie alleen tot behandeling van de klacht over in het bijzondere geval dat deze van algemene strekking of principieel belang is. Daarvan is hier niet gebleken.

Conclusie: niet inhoudelijk behandeld

Trefwoorden:

- Procedure: medewerking aan procedure, algemene strekking/principieel belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/44 en in Villamedia magazine van december 2017.

3.1.3 PUBLICATIE VAN BESLISSING

J.A. Zijlstra / Regiobode

De Regiobode heeft in een bericht met de kop “Raad voor de Journalistiek” op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan de conclusie van de Raad van 23 september 2016 (RvdJ 2016/35). In het bericht is de door de Raad opgestelde samenvatting – die onderdeel uitmaakt van de conclusie – volledig overgenomen.

Bovendien is verwezen naar de publicatie van de volledige conclusie op de website van de Regiobode. In het naschrift heeft de hoofdredacteur vermeld dat hij zich niet kan vinden in de conclusie. Het stond hem vrij zijn mening te verkondigen. De wijze waarop hij dat heeft gedaan is niet ontoelaatbaar.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Procedure: publicatie van beslissing

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/24 en in Villamedia magazine van september 2017.

X / De Twentsche Courant Tubantia

De Twentsche Courant Tubantia heeft in een artikel met de kop “Uitspraak klachten” op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan de conclusie van de Raad van 27 februari 2017 (RvdJ 2017/5). In het bericht is de door de Raad opgestelde samenvatting – die onderdeel is van de conclusie – nagenoeg volledig overgenomen. Hoewel het naschrift de indruk wekt dat de krant de conclusie niet goed heeft begrepen, is dit naschrift niet ontoelaatbaar.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Procedure: publicatie van beslissing

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/32 en in Villamedia magazine van oktober 2017.

3.1.4 HERZIENING

In artikel 10a lid 1 van het Reglement voor de werkwijze van de Raad is bepaald dat een beslissing van de Raad die is gegeven naar aanleiding van een klaagschrift, door de Raad geheel of gedeeltelijk kan worden herzien op verzoek van de klager dan wel op verzoek van de verweerder die daadwerkelijk verweer heeft gevoerd. Herziening is slechts mogelijk indien degene die herziening verzoekt aannemelijk maakt dat de beslissing van de Raad berust op ten onrechte als vaststaand of aannemelijk geoordeelde feiten.

X / Advocatie.nl - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht tegen Advocatie.nl (RvdJ 2017/4) te herzien. Verzoeker maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad in zijn conclusie heeft gemaakt, maar heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoeker zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/14 en in Villamedia magazine van juni 2017.

X / de Volkskrant - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht tegen de Volkskrant (RvdJ 2017/6) te herzien. Verzoekster maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad in zijn conclusie heeft gemaakt, maar heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoekster zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/15 en in Villamedia magazine van juni 2017.

V. van der Boon en Het Financieele Dagblad / X - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie over een klacht tegen V. van der Boon en Het Financieele Dagblad (RvdJ 2017/1) te herzien. Van der Boon en Het Financieele Dagblad hebben niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoekers zich niet kunnen vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/19 en in Villamedia magazine van juli/augustus 2017.

X / Peter R. de Vries, Strix Television B.V. en RTL Nederland B.V. (Internetpesters Aangepakt) - herziening

Conclusie: afgewezen

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie te herzien over een klacht tegen Peter R. de Vries, Strix Television en RTL Nederland (Internetpesters Aangepakt) (RvdJ 2017/12). Verzoeker maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad heeft gemaakt, maar heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoeker zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/26 en in Villamedia magazine van september 2017.

J. Dohmen / S. Öztürk - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie te herzien over een klacht van S. Öztürk tegen J. Dohmen en NRC Handelsblad (RvdJ 2017/16). Dohmen (verzoeker) heeft in de klachtprocedure (mede) verantwoordelijkheid genomen voor de kop en onderkop van het voorpagina-artikel, maar komt hiervan terug in de herzieningsprocedure, waarbij hij zich beroept op mededelingen van de hoofd- en eindredactie. Niet valt in te zien dat de inhoud van die mededelingen niet al in de klachtprocedure bij hem bekend was of bekend had kunnen zijn. Het komt voor rekening en risico van verzoeker dat hij mogelijk niet adequaat op de stellingen van klager heeft gereageerd.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/40 en in Villamedia magazine van december 2017.

P.A. Waterdrinker / Dagblad van het Noorden - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie te herzien over een klacht tegen Dagblad van het Noorden (RvdJ 2017/23). P.A. Waterdrinker (verzoeker) maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad heeft gemaakt, maar heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoeker zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/41 en in Villamedia magazine van december 2017.

X / H.J. Korterink - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie te herzien over een klacht tegen H.J. Korterink (RvdJ 2017/25). X (verzoeker) maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad heeft gemaakt, maar heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoeker zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/42 en in Villamedia magazine van december 2017.

W. van Rooy / J.J. de Ruiter en Zaman Vandaag (nu: de Kanttekening) - herziening

De Raad voor de Journalistiek ziet geen aanleiding om een conclusie te herzien over een klacht tegen J.J. de Ruiter en Zaman Vandaag (nu: de Kanttekening) (RvdJ 2017/33). W. van Rooy (verzoeker) maakt bezwaar tegen de afwegingen die de Raad heeft gemaakt, maar heeft niet aannemelijk gemaakt dat de Raad zijn conclusie op basis van onjuiste constatering heeft genomen. Dat verzoeker zich niet kan vinden in de overwegingen en het oordeel van de Raad, is onvoldoende om een verzoek tot herziening te honoreren.

Conclusie: afgewezen

Trefwoorden:

- Procedure: herziening

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/45.

3.2 Journalistieke werkwijze

3.2.1 AFSPRAKEN

Als een journalist zich niet houdt aan gemaakte afspraken, handelt hij in beginsel journalistiek onzorgvuldig.

X / BN DeStem

BN DeStem heeft in het artikel “Eeuwige twist rond [bedrijfsnaam]” aandacht besteed aan een langlopend conflict tussen mevrouw X (klaagster) en de gemeente Geertruidenberg. Niet aannemelijk is dat de verslaggever de gemaakte afspraak over inzage vooraf niet goed is nagekomen. Aangezien de later opgenomen informatie van de gemeente van feitelijke aard is, behoefde geen wederhoor bij klaagster te worden toegepast. Verder hebben de verslaggever en de hoofdredacteur serieus op de bezwaren van klaagster gereageerd. Op deze punten heeft de krant journalistiek zorgvuldig gehandeld.

Voor zover de klacht betrekking heeft op de – aan een woordvoerder van de gemeente toegeschreven – bewering dat aan klagster ook een celstraf is opgelegd, onthoudt de Raad zich van een oordeel. De standpunten van partijen hierover staan lijnrecht tegenover elkaar en er is geen materiaal voorhanden op grond waarvan de Raad kan vaststellen welk standpunt juist is.

Conclusie: onthouding oordeel c.q. zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, inzage vooraf, klachtafhandeling
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/46.

Nb. het door klagster ingediende herzieningsverzoek is behandeld op de zitting van de Raad van 16 januari 2018. Het herzieningsverzoek is afgewezen (RvdJ 2018/15).

3.2.2 BRONNEN

Familie X / M. Snik, G. van 't Hek en het Noordhollands Dagblad

M. Snik, G. van 't Hek en het Noordhollands Dagblad hebben in het artikel “*Onderzoek naar mishandeling*” op journalistiek zorgvuldige wijze bericht over de zoon van klagers. Het bericht is gebaseerd op informatie afkomstig van een openbaar Facebook-bericht van de jongen. De jongen heeft uitdrukkelijk verzocht zijn bericht te delen. Als 16-jarige zal hij de gevolgen van zijn actie (in aanzienlijke mate) hebben kunnen inschatten. De krant heeft – na verificatie bij de politie – van het incident een kort nieuwsbericht gemaakt. Het is gezien de voorliggende Facebook-oproep niet journalistiek ontoelaatbaar dat daarbij tevens de naam van de jongen is vermeld. Verder bestaat geen aanleiding voor de conclusie dat de klachtafhandeling door Snik en Van 't Hek onzorgvuldig is geweest.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, klachtafhandeling, selectie van nieuws
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/37 en in Villamedia magazine van december 2017.

J. Klein en J.D. Klein-Abbink (Thomashuis Tiel) / A. van Driel en EenVandaag (AVROTROS)

A. van Driel en EenVandaag (AVROTROS) hebben in een uitzending van het televisieprogramma EenVandaag aandacht besteed aan het Thomashuis in Tiel dat werd geëxploiteerd door klagers. In de uitzending zijn zij beschuldigd van mishandeling van bewoners. In de uitzending heeft EenVandaag onvoldoende inzicht gegeven in het verrichte onderzoek en het beschikbare bronnenmateriaal. Daardoor is het voor kijkers onvoldoende duidelijk waarop de ernstige beschuldigingen ten aanzien van klagers zijn gebaseerd. Op dit punt hebben Van Driel en EenVandaag journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Ten aanzien van de beschuldigingen van financiële wanpraktijken meent de Raad dat er genoeg aanleiding was om op dit punt over klagers te berichten zoals is gedaan en dat voldoende wederhoor is toegepast. De handelwijze van Van Driel en EenVandaag was op dit punt wel zorgvuldig.

De Raad doet de aanbeveling aan EenVandaag om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/43, op de website eenvandaag.avrotros.nl op 15 december 2017 en in Villamedia magazine van december 2017.

3.2.3 EMBARGO

Journalisten die een verzoek tot een embargo aanvaarden, dienen zich aan de overeenkomst te houden tot de afgesproken termijn is verstreken. Het embargo is opgeheven wanneer de onder embargo verstrekte informatie elders is gepubliceerd of wanneer degene die om het embargo heeft verzocht, het eerder opheft dan wel zich zelf niet aan de gemaakte afspraken houdt. (punt B.4 van de Leidraad van de Raad)

X / I. Penris en P. van den Bosch (AD Utrechts Nieuwsblad)

I. Penris en AD Utrechts Nieuwsblad hebben in de artikelen “Kort geding van vluchteling tegen opvang in Overvecht” en “Zakenvrouw knokt tegen komst opvang Overvecht” aandacht besteed aan een door klaagster aangespannen kort geding. Penris heeft de informatie over de zaak weliswaar onder embargo van de rechtbank verkregen, maar gelet op de door de rechtbank gehanteerde gedoogregeling en het contact dat hij met de raadsman van klaagster heeft gehad, heeft Penris noch de krant ontoelaatbaar gehandeld door over de kwestie te publiceren. Verder is geen sprake van onjuiste, suggestieve berichtgeving. Bovendien was de vermelding van de naam van klaagsters onderneming toelaatbaar, aangezien het bedrijf een essentiële rol speelde in de kwestie. Penris en de krant hebben echter wel journalistiek onzorgvuldig gehandeld door tevens de persoonlijke gegevens van klaagster te vermelden. Ten slotte meent de Raad dat P. van den Bosch, hoofdredacteur van AD Regio, onzorgvuldig heeft gehandeld door niet tijdig inhoudelijk in te gaan op de klacht. Hij heeft daarvoor terecht later zijn excuses aangeboden. De Raad doet de aanbeveling aan AD Utrechts Nieuwsblad deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: embargo, klachtafhandeling
 - Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
 - Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving
 - Aard van de publicatie: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken
- Publicatie op www.rvdj.nl/2017/11 en in Villamedia magazine van mei 2017.

3.2.4 HOOR EN WEDERHOOR

Journalisten passen wederhoor toe bij personen die door een publicatie worden gediskwalificeerd, ook wanneer die personen hierin slechts zijdelings een rol spelen. Wie beschuldigd wordt, krijgt voldoende gelegenheid om, bij voorkeur in dezelfde publicatie, te reageren op de aantijgingen. Wederhoor ontslaat journalisten overigens niet van hun opdracht zo waarheidsgetrouw mogelijk te berichten. (punt B.3 van de Leidraad van de Raad)

D. Doesburg-Maas / B. Nielsen en Dagblad van het Noorden

B. Nielsen en Dagblad van het Noorden hebben in de artikelen “Diette Doesburg moet betalen” en “In drie jaar tijd miljoenen aan schuld” op journalistiek onzorgvuldige wijze over D. Doesburg-Maas (klaagster) bericht. De berichtgeving bevat diverse aantijgingen aan klaagsters adres, waardoor zij ernstig is gediskwalificeerd. In de berichtgeving is niet louter verslag gedaan van een rechterlijke uitspraak, zodat Nielsen gehouden was wederhoor toe te passen. Niet kan worden vastgesteld op welke aantijgingen klaagster voorafgaand aan de publicatie heeft kunnen reageren. Duidelijk is dat enkel in het vervolgartikel is opgenomen dat klaagster zich niet neerlegt bij het arrest van de Hoge Raad.

Als aan klagster al op meer punten om een reactie is gevraagd, dan moet worden geconstateerd dat haar reactie ter zake niet is weergegeven en dat het eventuele wederhoor dus niet adequaat in de publicatie is verwerkt. Hierdoor is een te eenzijdig beeld van de kwestie geschetst. De Raad doet de aanbeveling aan Dagblad van het Noorden deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: tendentieuze berichtgeving
- Aard van de publicatie: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/28, in Dagblad van het Noorden op 1 september 2017 en in Villamedia magazine van oktober 2017.

Als een betrokkene geen adequaat gebruik maakt van de hem geboden gelegenheid tot wederhoor, kan dat de journalist niet worden tegengeworpen.

X en Stichting Y / De Gelderlander, het AD en DeOndernemer.nl

De Gelderlander, het AD en DeOndernemer.nl hebben in een reeks berichten op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan het evenement Taptoe Arnhem/Arnhem Tattoo, een initiatief van klagers. Niet is gebleken dat de berichtgeving relevante onjuistheden bevat. Bovendien zijn klagers – een stichting en haar oprichter/voorzitter – in de gelegenheid gesteld te reageren en hun wederhoor is op journalistiek aanvaardbare wijze weergegeven. Dat klagers op een gegeven moment niet meer bereikbaar waren voor commentaar, kan de betrokken media niet worden verweten. Vast staat verder dat de voorzitter zich heeft geprofileerd als het gezicht van de stichting en het evenement in Arnhem. Aldus konden klagers als het ware vereenzelvigd worden. Het was journalistiek relevant om in het kader van berichtgeving over de organisatie van het evenement, waar zich al problemen voordeden, tevens aandacht te besteden aan de aanhouding van de voorzitter van de stichting in een ander verband. Dit brengt ook mee dat in dit geval de naamsvermelding van de voorzitter – die een zekere mate van bekendheid genoot – relevant was. Het is niet journalistiek onzorgvuldig dat de media niet direct na de aanhouding van de voorzitter zijn overgegaan tot anonimisering van de berichtgeving. Van een onevenredige aantasting van diens privacy is geen sprake.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/13 en in Villamedia magazine van juni 2017.

Het beginsel van wederhoor geldt niet voor publicaties die kennelijk een persoonlijke mening bevatten (bijvoorbeeld columns, recensies en opiniërende bijdragen) en berichtgeving van feitelijke aard, zoals verslagen van openbare bijeenkomsten. (punt B.3 van de Leidraad van de Raad)

X / de Volkskrant

De Volkskrant heeft in de rubriek 'Wat zou u doen' op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan een lezersdilemma onder de kop "Moeder torpedeert elke omgangsregeling". Het is duidelijk dat de publicatie de persoonlijke visies bevat van degene die de vraag heeft voorgelegd en van de lezers die daarop hebben gereageerd. Bovendien zijn de personalia van alle betrokkenen geanonimiseerd.

Het is niet aannemelijk dat klaagster voor het grote publiek identificeerbaar is. De krant mocht tot publicatie overgaan en hoefde geen wederhoor bij klaagster toe te passen. Ten aanzien van de klachtafhandeling kan de Volkskrant evenmin ontoelaatbaar handelen worden verweten.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, klachtafhandeling
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/6 en in Villamedia magazine van april 2017.

Nb. Het door klaagster ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

Soms wordt aan de orde gesteld of het verkregen wederhoor wel op een juiste wijze in de berichtgeving is verwerkt.

Young Dominium Management B.V. / B. van Hulten, J. de Lang en Kassa (BNNVARA)

B. van Hulten, J. de Lang en Kassa (BNNVARA) hebben in een uitzending van het televisieprogramma Kassa aandacht besteed aan klachten van huurders over Young Dominium Management B.V. (klaagster) als verhuurder van studentenwoningen. Voor de aan het adres van klaagster geuite beschuldigingen bestond voldoende grondslag. De redactie heeft deugdelijk onderzoek verricht en daarbij diverse bronnen geraadpleegd. Op dit punt is journalistiek zorgvuldig gehandeld. Echter, voor zover de klacht is gericht tegen de wijze waarop wederhoor is toegepast, was de handelwijze journalistiek onzorgvuldig. De redactie had niet mogen volstaan met een minimale weergave van de reactie van klaagster in de uitzending. Daardoor was de berichtgeving niet in balans. Met de verwijzing naar de (uitgebreide) schriftelijke reactie van klaagster op de website van Kassa is de balans onvoldoende hersteld. De Raad doet de aanbeveling aan Kassa om deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/34, op de website kassa.bnnvara.nl op 15 september 2017 en in Villamedia magazine van oktober 2017.

3.2.5 KLACHTAFHANDELING

Met de ingang van de nieuwe werkwijze van de Raad per 1 november 2013 fungeren media als eerste lijn in de afhandeling van klachten. Elk medium is zelf verantwoordelijk voor de inrichting van zijn interne klachtprocedure. In de informatie op de website van de Raad is vermeld dat een klager zich bij voorkeur tot de eindverantwoordelijke – meestal de hoofdredacteur – moet wenden. Dat bij een medium de hoofdredacteur het aanspreekpunt is voor klachten, is daarmee in lijn.

Zie in dit verband de zaak **Kaatee / Dagblad van het Noorden** (RvdJ 2017/2) die hierna onder 3.5.3 Opiniekritiek is weergegeven.

Achtergrond van de nieuwe werkwijze is dat – in het kader van een goede zelfregulering door de media – partijen eerst samen overleg voeren om te bezien of zij tot een minnelijke oplossing van het probleem kunnen komen. Dit brengt mee dat (hoofd)redacties klachten op een zorgvuldige manier moeten afhandelen.

In de zaak **X / Penris en Van den Bosch (AD Utrechts Nieuwsblad (RvdJ 2017/11))** vond de Raad dat de hoofdredacteur onvoldoende inhoudelijk was ingegaan op de klacht en daarom terecht alsnog zijn excuses daarvoor had aangeboden. Een samenvatting van de conclusie is hiervoor onder 3.2.3 Embargo opgenomen.

Dat een klager zich niet in de reactie van het medium kan vinden, is onvoldoende voor de conclusie dat de klachtafhandeling onzorgvuldig is geweest. Dit heeft de Raad onder meer beslist in de zaak **Waterdrinker / Dagblad van het Noorden (RvdJ 2017/23)**, waarvan de samenvatting hierna onder 3.5.2 is opgenomen. Ook in diverse andere zaken vond de Raad dat het medium de klacht zorgvuldig had afgehandeld, zie de zaken **X / de Volkskrant** (hiervoor onder 3.2.4), familie **X / Snik, van 't Hek en het Noordhollands Dagblad** (hiervoor onder 3.2.2), **IBS Er-Risèlèh / Dijke, Rietveld en het Leidsch Dagblad** (hierna onder 3.6) en **X / BN DeStem** (hiervoor onder 3.2.1).

3.2.6 OPEN VIZIER EN VERBORGEN OPNAME-APPARATUUR

Het werken met verborgen camera en microfoon of met draaiende camera en openstaande microfoon is toegestaan wanneer dit noodzakelijk is om een misstand aan de orde te stellen. (punt B.1 van de Leidraad van de Raad)

X / Peter R. de Vries, Strix Television B.V. en RTL Nederland B.V. (Internetpesters Aangepakt)

Peter R. de Vries, Strix Television en RTL Nederland hebben in een uitzending van het programma Internetpesters Aangepakt op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan 'catfishing' ofwel identiteitsdiefstal op sociale media en de (mogelijke) betrokkenheid van klaagster daarbij. Het gebruik van een verborgen camera was in dit geval niet ontoelaatbaar. Het uitgezonden materiaal bevat concretisering en bijzonderheden ten aanzien van de handelwijze van klaagster, die aan de uitzending authenticiteit en daarmee een relevante meerwaarde gaven. Het is niet aannemelijk dat dit ook op een andere wijze gerealiseerd had kunnen worden. Verder is niet aannemelijk dat klaagster door de wijze waarop zij is aangeduid voor een groot publiek identificeerbaar is geworden. De Vries c.s. zijn op een journalistiek gebruikelijke wijze voldoende terughoudend geweest in de aanduiding van klaagster. Dat klaagster – naar zij stelt – een problematische relatie met haar vader heeft, maakt niet dat De Vries c.s. journalistiek ontoelaatbaar hebben gehandeld. Ten slotte vindt de Raad het uit klaagsters handen 'grissen' van haar telefoon een grensgeval. Deze vergaande actie is onder de omstandigheden van dit geval nog toelaatbaar.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: misbruik van informatie, verborgen camera/microfoon
- Privacy: televisie
- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/17 en in Villamedia magazine van juli/augustus 2017.

3.3 Privacy

In een publicatie mag de privacy van personen niet verder worden aangetast dan in het kader van de berichtgeving redelijkerwijs noodzakelijk is. Een inbreuk op de privacy is onzorgvuldig wanneer deze niet in redelijke verhouding staat tot het maatschappelijk belang van de publicatie. (punt C.1 van de Leidraad van de Raad)

3.3.1 VERMELDING PERSOONLIJKE GEGEVENS

X / Advocatie.nl

Advocatie.nl heeft niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld door in het artikel *“Haagse advocaat per direct geschorst: ‘Belangen cliënten ernstig in gevaar’”* de naam van klager – de bedoelde advocaat – te vermelden. Gezien de door de tuchtrechter opgelegde maatregel en de daaraan ten grondslag liggende overwegingen is met de openbaarmaking van klagers naam het algemeen belang gediend. Het plaatsen van een spotprent van een (anonieme) man die een bordje met de tekst ‘Not my FAULT’ voor zijn gezicht houdt, is evenmin journalistiek ontoelaatbaar. De afbeelding kan dienen als een wat luchtige illustratie van de berichtgeving en is ironisch bedoeld. Ten aanzien van de klacht over feitelijk onjuiste berichtgeving onthoudt de Raad zich van een oordeel. De standpunten van partijen hierover staan lijnrecht tegenover elkaar en er is geen materiaal voorhanden op grond waarvan de Raad kan vaststellen welk standpunt juist is.

Conclusie: zorgvuldig c.q. onthouding oordeel

Trefwoorden:

- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, grievende berichtgeving
- Aard van de publicatie: scherts/satire

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/4 en in Villamedia magazine van april 2017.

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

X / J. Dijke en Leidsch Dagblad

J. Dijke en Leidsch Dagblad hebben in het artikel *“Kuipers’ beroemde ijsfoto gekaapt”* op journalistiek zorgvuldige wijze aandacht besteed aan een dispuut tussen klager en fotograaf Kuipers over het makerschap op de in kop bedoelde ‘ijsfoto’. Dijke mocht putten uit de informatie op de Facebookpagina van Kuipers, waarin deze klager daadwerkelijk van het ‘kapen’ van zijn foto beschuldigde, en zij heeft het wederhoor van klager adequaat in de publicatie verwerkt.

De Raad vindt echter de vermelding van de naam van klager wel journalistiek onzorgvuldig. Het artikel had eenvoudig geanonimiseerd kunnen worden, zonder dat dit afbreuk zou hebben gedaan aan de inhoud en nieuwswaarde ervan. Dijke had ermee rekening moeten houden dat klager niet zelf heeft gezorgd voor de publiciteit op Facebook en dat de zakelijke Facebookpagina van Kuipers op het moment van de publicatie tijdelijk ‘op zwart’ was gezet. Het had dan ook op de weg van Dijke en de krant gelegen het verzoek van klager tot anonimisering te honoreren en zij hebben dat ten onrechte niet gedaan.

De Raad doet de aanbeveling aan Leidsch Dagblad deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: bronnen, hoor en wederhoor, selectie van nieuws
- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/21, in het Leidsch Dagblad op 1 juli 2017 en in Villamedia magazine van september 2017.

3.3.2 BEKENDE PERSOONLIJKHEDEN

W. Wind / R. Willemse en de Stentor

R. Willemse en de Stentor hebben niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld door in het artikel “*Voorzitter Wind onwel*” de naam van klager te vermelden. Het artikel gaat over een incident dat heeft plaatsgevonden tijdens een openbare bijeenkomst – een zogeheten ‘Wielercafé – onder het oog van een groot publiek. Klager is lid van het organiserend comité van dat Wielercafé en bekleedt als voorzitter van de plaatselijke wielersclub een min of meer openbare functie, waardoor hij bekendheid geniet in de Sallandse wielerswereld. Onder deze omstandigheden is de vermelding van de naam van klager journalistiek relevant en is geen sprake van een disproportionele aantasting van zijn privacy.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Privacy: bekende/publieke persoonlijkheden, vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/30 en in Villamedia magazine van oktober 2017.

3.3.3 SLACHTOFFERS EN NABESTAANDEN

X / RTV Rijnmond

RTV Rijnmond heeft in het artikel “*Man steekt partner neer in [plaatsnaam]*” bericht over een groot incident, dat met een hoop rumoer gepaard is gegaan en voor veel publiciteit heeft gezorgd. De vermelding van de straat waarin het voorval heeft plaatsgevonden, is in dit geval journalistiek relevant. Aangezien het huisnummer en de namen van betrokkenen niet zijn vermeld, bestaat geen grond voor de conclusie dat klagsters privacy disproportioneel is aangetast. De afbeelding van een mes past in de context van de berichtgeving en is niet zodanig onnodig grievend, dat de omroep daarmee journalistiek onzorgvuldig heeft gehandeld.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Privacy: slachtoffers, vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: grievende berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/7 en in Villamedia magazine van april 2017.

3.4 Feitenweergave

3.4.1 ONJUISTE BERICHTGEVING

Journalisten berichten waarheidsgetrouw, controleerbaar en zo volledig mogelijk. (punt A. van de Leidraad van de Raad)

S. Öztürk / J. Dohmen en NRC Handelsblad

J. Dohmen en NRC Handelsblad hebben ten aanzien van de inhoud van de artikelen *“Onderzoek integriteit Denk-voorzitter Öztürk”*, *“De zaken van Selçuk Öztürk”*, *“Geheim deeltje bij een zorginstelling”* en *“De vier ‘leugens’ van NRC”* niet journalistiek ontoelaatbaar gehandeld. Zij hebben deugdelijk onderzoek verricht en de artikelen opgesteld aan de hand van de destijds voorhanden feiten en omstandigheden. Bovendien hebben ze voldoende wederhoor toegepast voordat zij tot publicatie overgingen. Dat S. Öztürk (klager) daarvan geen adequaat gebruik heeft gemaakt, kan Dohmen en de krant niet worden verweten. Wel vindt de Raad dat de kop *“Onderzoek integriteit Denk-voorzitter Öztürk”* en de onderkop *“Vastgoed-deal – Twee zorginstellingen verdenken Kamerlid Öztürk van laakbaar handelen bij zakelijke transacties in zijn vorige leven als zakenman.”* van het voorpagina-artikel te stellig en daarmee onjuist zijn. Ten onrechte is als feit gepresenteerd dat er een integriteitsonderzoek naar klager wordt verricht. Het gaat om een onderzoek naar de interne bedrijfsvoering binnen zorginstelling Daelzicht. Dat klager bij een van die transacties betrokken is geweest en dat in het onderzoeksrapport is vermeld dat ‘de bevindingen geen verwijten jegens hem bevatten’, maakt niet dat kan worden gesproken van een integriteitsonderzoek ‘naar klager’. Verder was zorginstelling Reinaerde zich ten tijde van de publicatie aan het beraden op een onderzoek. Aldus bestaat onvoldoende grond voor de in de onderkop als feit gepresenteerde bewering dat de instellingen klager ‘verdenken van laakbaar handelen’. Daarom hebben Dohmen en de krant ten aanzien van de kop en onderkop van het voorpagina-artikel onzorgvuldig gehandeld.

De Raad doet de aanbeveling aan NRC Handelsblad deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/16, op de website nrc.nl op 6 juni 2017, in NRC Handelsblad op 7 juni 2017 en in Villamedia magazine van juli/augustus 2017.

Nb. Het door Dohmen ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

Likoed Nederland / D. Walters en NRC Handelsblad

D. Walters en NRC Handelsblad hebben met de publicatie van het artikel *“Rechtse Israëliërs zijn dolgelukkig met Trump”* met de onderkop *“Relatie VS-Israël - Met David Friedman benoemt Trump een zeer omstreden ambassadeur in Israël.”* niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld. Dit concludeert de Raad voor de Journalistiek naar aanleiding van de klacht van Likoed Nederland. De Raad vindt niet dat een zodanig vertekend beeld of onzorgvuldige weergave van de kwestie is gegeven, dat daarmee sprake is van niet-waarheidsgetrouwe berichtgeving.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving
- Procedure: rechtstreeks belang

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/20 en in Villamedia magazine van september 2017.

prof. mr. T.P. Spijkerboer / NRC Handelsblad

NRC Handelsblad heeft in het artikel *“NRC checkt: ‘Erdogan krijgt na het referendum positie als in Frankrijk of VS’”* aandacht besteed aan een uitspraak van prof. mr. T.P. Spijkerboer (klager) in zijn opiniestuk *“Nederland moet nu zwijgen over het vrije woord”*. De krant heeft de uitspraak van klager opgevat in een door hem niet bedoelde wijze en vervolgens op juistheid getoetst. Zij had zich er echter van moeten vergewissen dat zij de strekking van de uitspraak van klager goed had begrepen. Door dit na te laten en de uitspraak vervolgens als ‘onwaar’ te bestempelen, heeft de krant journalistiek onzorgvuldig gehandeld. De Raad doet de aanbeveling aan NRC Handelsblad deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/27 en in Villamedia magazine van oktober 2017.

3.4.2 TENDENTIEUZE BERICHTGEVING

Journalisten vermijden eenzijdige en tendentieuze berichtgeving. (punt A. van de Leidraad van de Raad)

X / V. van der Boon en Het Financieele Dagblad

V. van der Boon en Het Financieele Dagblad hebben in het artikel *“Gearresteerde notaris vestigde verdacht bedrijf bij onwetende burger”* op journalistiek onzorgvuldige wijze aandacht besteed aan een tuchtzaak tegen de betrokken notaris (klager). In de kop is de tuchtzaak, die ging over het doorgeven van een adreswijziging bij de Kamer van Koophandel, verweven met de arrestatie van klager in een andere kwestie. Bij de lezer is de onjuiste indruk gewekt dat klager in zijn functioneren als notaris verwijtbaar heeft gehandeld bij de vestiging van een bedrijf, terwijl de klacht hierover in de tuchtzaak (ook) in hoger beroep is afgewezen. Die indruk is door de verdere inhoud van het artikel versterkt. Hiermee is geen recht gedaan aan de betekenis van de uitspraak van het hof in de tuchtzaak. De Raad doet de aanbeveling aan Het Financieele Dagblad deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: klachtafhandeling
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/1, in Het Financieele Dagblad op 27 juli 2017 en in Villamedia magazine van februari 2017.

Nb. Het door Van der Boon het Het Financieele Dagblad ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

X / H.J. Korterink

H.J. Korterink heeft met de publicatie van het artikel *“Brandmoord Zeist: een doofpot? Een tijdlijn”* op zijn website www.misdaadjournalist.nl niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld. Anders dan X (klager) leest de Raad in het artikel niet dat hij een ‘complotdenker’ zou zijn. Er is voldoende duidelijk onderscheid gemaakt tussen feiten, beweringen en meningen.

Niet is gebleken dat sprake is van niet-waarheidsgetrouwe berichtgeving. Dat klager het niet eens is met de officiële uitkomst van de moordzaak, maakt dit niet anders.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: selectie van nieuws
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/25 en in Villamedia magazine van september 2017.

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

A. van der Veer / K. Voskuil en het AD

K. Voskuil en het AD hebben met het artikel “Raadslid Haarlemmermeer strijkt Benetton-buit op” journalistiek zorgvuldig bericht over (vermeende) betrokkenheid van mevrouw A. van der Veer (klaagster) bij factuurfraude. De Raad vindt de kop weliswaar een grensgeval, maar is van oordeel dat die – gezien in de context – niet als onredelijk beschadigend voor klaagster moet worden aangemerkt. In het artikel is duidelijk hoe het geld op de rekening van klaagster is beland en bovendien is haar reactie – inhoudend dat het zou gaan om een ‘gewone’ effectenportefeuille en het een ‘keurige transactie’ leek – in het artikel opgenomen. Verder is het journalistiek relevant om te vermelden dat klaagster lid is van de gemeenteraad. Ook overigens is niet gebleken dat het artikel relevante feitelijke onjuistheden bevat.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/39 en in Villamedia magazine van december 2017.

3.4.3 BESCHULDIGENDE BERICHTGEVING

Journalisten passen wederhoor toe bij personen die door een publicatie worden gediskwalificeerd, ook wanneer die personen hierin slechts zijdelings een rol spelen. Wie beschuldigd wordt, krijgt voldoende gelegenheid om, bij voorkeur in dezelfde publicatie, te reageren op de aantijgingen. Wederhoor ontslaat journalisten overigens niet van hun opdracht zo waarheidsgetrouw mogelijk te berichten. (punt B.3 van de Leidraad van de Raad)

X / L. van Raaij en De Twentsche Courant Tubantia

L. van Raaij en De Twentsche Courant Tubantia hebben in het artikel “Onderduiken voor jeugdbescherming” aandacht besteed aan de minderjarige zoon van klaagster en zijn gezinssituatie. De kwestie is (vooral) belicht vanuit de invalshoek van de vader, met wie klaagster in conflict is, en de jongen. Aangezien klaagster – de enige ouder met wettig gezag – door de publicatie wordt gediskwalificeerd, hadden Van Raaij en de krant het artikel voor wederhoor aan haar moeten voorleggen. Dat zij Van Raaij bij de voorbereiding niet van informatie heeft willen voorzien, kan daaraan niet afdoen. Bovendien had Van Raaij de advocaat van de jongen moeten benaderen, om zich ervan te vergewissen dat de belangen van de jongen voldoende in ogenschouw zouden worden genomen. Door een en ander na te laten hebben Van Raaij en de krant journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Ten aanzien van de privacy van klaagsters zoon is de handelwijze van Van Raaij en de krant niet ontoelaatbaar. Het is niet aannemelijk dat hij in de publicatie voor het grote publiek identificeerbaar is geworden.

De Raad doet de aanbeveling aan De Twentsche Courant Tubantia deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor
- Privacy: foto's, vermelding persoonlijke gegevens

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/5, in De Twentsche Courant Tubantia op 15 april 2017 en in Villamedia magazine van april 2017.

3.5 Aard van de publicatie

3.5.1 COLUMNS EN RECENSIES

Columnisten, cartoonisten en recensenten zijn vrij om hun mening te geven over gebeurtenissen en personen. Daarbij zijn stijlmiddelen als overdrijven en bewust eenzijdig belichten geoorloofd. (punt C. van de Leidraad van de Raad)

M. Kat / M. Hulspas en de Volkskrant

M. Hulspas en de Volkskrant hebben in het artikel “Uniek materiaal voor een fraai complotdenkersboek” het boek ‘Complotdenkers’ van M. Reijnders gerecenseerd. In dat verband heeft Hulspas zich ook uitgelaten over M. Kat (klager). De vrijheid van een recensent strekt zich ook uit tot het verkondigen van zijn mening over personen die onderwerp zijn van het besproken werk c.q. een relevant deel uitmaken van de inhoud ervan. Het is voldoende duidelijk dat de recensie prikkelend is bedoeld en de persoonlijke mening van Hulspas over (onder anderen) klager betreft. Gelet op het feit dat klager zelf de publiciteit niet schuwt, zal hij zich een zekere mate van kritische en polemische bejegening moeten laten welgevalen. In dat licht bezien is de recensie niet zodanig kwetsend of beledigend, dat daarmee grenzen zijn overschreden van wat journalistiek zorgvuldig is.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: recensie

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/10 en in Villamedia magazine van mei 2017.

3.5.2 INGEZONDEN BRIEVEN EN REACTIES OP WEBSITES

De redactie is verantwoordelijk voor het plaatsen van ingezonden brieven en van reacties op de website van het betrokken medium. Het verdient de voorkeur dat de redactie de voorwaarden voor de selectie en plaatsing van reacties publiceert.

Het staat de redactie vrij ingezonden brieven en reacties van een naschrift te voorzien of niet te plaatsen, tenzij publicatie is toegezegd. De redactie kan besluiten geplaatste reacties te verwijderen. (punt D. van de Leidraad van de Raad)

A.F.M. Meijssen en C.M.M. Chabot / P. Arink en Arnhem Direct

P. Arink en de redactie van Arnhem Direct hebben niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld jegens A.F.M. Meijssen en C.M.M. Chabot (klagers). Met de vermelding van het IP-adres van klagers in combinatie met hun namen, was aanvankelijk de privacy van klagers geschonden. Arink heeft publiekelijk erkend dat dit niet juist was en heeft het IP-adres verwijderd. Daarmee heeft hij de onzorgvuldigheid in voldoende mate hersteld en alsnog zorgvuldig gehandeld.

Verder zijn klagers herhaaldelijk geattendeerd op de regels voor het plaatsen van reacties. Hen is diverse keren meegedeeld dat hun reacties in strijd werden geacht met de algemene regels, waarbij zij ervoor zijn gewaarschuwd dat bij herhaalde overtreding een zogeheten IP-ban zou volgen. Dat uiteindelijk een IP-ban is opgelegd, is niet ontoelaatbaar.

Ten slotte bestaat geen aanleiding voor het oordeel dat met de publicatie van twee als 'Dienstmededeling' gebrachte berichten onzorgvuldig is gehandeld. Dat klagers deze artikelen als karaktermoord hebben opgevat, is daarvoor onvoldoende.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Feitenweergave: grievende berichtgeving
- Rectificatie/weerwoord: rectificatie
- Aard van de publicatie: ingezonden brieven/reacties op websites, opinie/kritiek

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/29 en in Villamedia magazine van oktober 2017.

Wijziging en inkorting zijn toegestaan zolang de essentie en de toonzetting behouden blijven. (punt D. van de Leidraad van de Raad)

P.A. Waterdrinker / Dagblad van het Noorden

Dagblad van het Noorden heeft niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld door onder het opiniestuk "*Piet niet, Klaas wel?*" van de heer P.A. Waterdrinker (klager) aan zijn ondertekening toe te voegen 'voorzitter a.i. Atheïstisch Verbond'. Gezien de inhoud van het stuk – waarin klager ook de rol van de kerk bekritiseerde – was die toevoeging journalistiek relevant. Het had op de weg van klager gelegen om bij de inzending van zijn stuk uitdrukkelijk te vermelden dat hij dit op persoonlijke titel deed. Voor een rectificatie bestond geen aanleiding. Niettemin heeft de krant in een vervolgbericht op toelaatbare wijze aan de lezers duidelijk gemaakt dat klager zijn opiniestuk op persoonlijke titel had geschreven. Verder bestaat geen aanleiding voor de conclusie dat in de communicatie met klager onzorgvuldig is gehandeld.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: klachtafhandeling
- Aard van de publicatie: ingezonden brieven/reacties op websites
- Rectificatie/weerwoord: rectificatie

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/23 en in Villamedia magazine van september 2017.

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

3.5.3 OPINIE/KRITIEK

R.M. Kaatee / Dagblad van het Noorden

Dagblad van het Noorden heeft niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld door in de rubriek 'Opinie' het stuk "*Kaatee tovert bekende PVV-aap uit de mouw*" te plaatsen. Daarin reageerde de schrijver op een eerder gepubliceerde opiniebijdrage van R.M. Kaatee (klager). Voor de lezer is voldoende duidelijk dat het stuk de visie van de schrijver behelst. Het beginsel van wederhoor geldt niet voor publicaties die een persoonlijke mening bevatten. Het stuk bevat geen (dis)kwalificaties of vergelijkingen die journalistiek ontoelaatbaar zijn. Gezien de bij klager gewekte verwachtingen ten aanzien van het publiceren van een ingezonden brief, had het de krant gesierd als zij hem op dit punt tegemoet was gekomen. Dat dit niet is gebeurd, is echter niet onzorgvuldig.

De hoofdredacteur kon zich op het standpunt stellen dat het plaatsen van klagers brief waarschijnlijk zou leiden tot een – voor de lezer – zinloze herhaling van standpunten. Ten slotte merkt de Raad op dat elk medium zelf verantwoordelijk is voor de inrichting van zijn interne klachtprocedure. Dat bij Dagblad van het Noorden de hoofdredacteur het aanspreekpunt is voor klachten, is in lijn met de informatie op de website van de Raad.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: hoor en wederhoor, klachtafhandeling
- Aard van de publicatie: ingezonden brieven/reacties op websites, opinie/kritiek

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/2 en in Villamedia magazine van maart 2017.

W. van Rooy / J.J. de Ruiter en Zaman Vandaag (nu: de Kanttekening)

Zaman Vandaag (nu: de Kanttekening) heeft niet journalistiek onzorgvuldig gehandeld jegens Van Rooy door een bijdrage te plaatsen van De Ruiter onder de kop *“Dieptepunt in het debat: endlösung van moslims”*. Het stuk gaat over een debat in De Balie en bevat de persoonlijke opvatting van De Ruiter, arabist aan de Tilburg University, en diens interpretatie van wat zich tijdens het debat heeft afgespeeld. Klager zal zich – gezien zijn positie in de publieke discussie over dit onderwerp in het algemeen en zijn deelname aan het besproken debat in het bijzonder – een wat grotere mate van kritische en polemische bejegening van zijn persoon moeten laten welgevalen. In zijn stuk heeft De Ruiter geschreven dat hij een deel van de geopperde suggesties *“achteraf de ‘eindoplossing van het moslimvraagstuk’ zou willen noemen”*. De door de redactie hiervoor gebruikte vertaling is erg beladen en wellicht onkies, maar niet ontoelaatbaar. Gelet op het voorgaande was de redactie niet gehouden de reactie van klager te plaatsen. Voor zover de klacht is gericht tegen De Ruiter heeft deze geen betrekking op een ‘journalistieke gedraging’, zodat de Raad niet bevoegd is daarover te oordelen.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Aard van de publicatie: ingezonden brieven, opinie/kritiek
- Rectificatie/weerwoord: weerwoord
- Procedure: bevoegdheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/33 en in Villamedia magazine van oktober 2017.

Nb. Het door klager ingediende herzieningsverzoek is afgewezen, zie hiervoor onder 3.1.4 Herziening.

3.5.4 SCHERTS EN SATIRE

In de zaak **X / Advocatie.nl** (2017/4) vond de Raad de publicatie van een spotprent journalistiek toelaatbaar. De afbeelding van een (anonieme) man die een bordje met de tekst ‘Not my FAULT’ voor zijn gezicht houdt, kan volgens de Raad dienen als een wat luchtige illustratie van de berichtgeving en is ironisch bedoeld. De samenvatting van de conclusie is hiervoor onder 3.3.1 meer uitgebreid weergegeven.

3.5.5 VERSLAGGEVING OVER RECHTSZAKEN

X / De Twentsche Courant Tubantia

De Twentsche Courant Tubantia heeft in het artikel *“Baasje uit Geesteren eist ‘ontvoerde’ dog Baron terug”* aandacht besteed aan een rechtszaak waarbij klagster is betrokken. De krant heeft niet ontoelaatbaar gehandeld door de naam van klagster te vermelden en een foto van de hond te plaatsen.

Wel vindt de Raad dat de krant journalistiek onzorgvuldig heeft gehandeld door de naam en vestigingsplaats van het bedrijf van klager te vermelden.

De Raad doet de aanbeveling aan De Twentsche Courant Tubantia deze conclusie ruimhartig te publiceren.

Conclusie: deels onzorgvuldig

Trefwoorden:

- Privacy: vermelding persoonlijke gegevens
- Aard van de publicatie: rechtbankverslag/verslaggeving rechtszaken

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/8, in De Twentsche Courant Tubantia op 15 april 2017 en in Villamedia magazine van mei 2017.

3.6 Rectificatie en weerwoord

X / T. van Dooren, hoofdredacteur van Stadskrant Veghel

T. van Dooren, hoofdredacteur van Stadskrant Veghel, heeft in het artikel “[Y] krijgt Nederlands paspoort: ‘Ik ben zo trots’” bericht over de ex-vrouw van klager. Het artikel bevat een nodeloos grievende passage over klager. Van Dooren heeft in een als ‘rectificatie’ betiteld bericht ondubbelzinnig duidelijk gemaakt dat – en waarom – het artikel naar zijn mening niet deugde. Bovendien heeft hij daarin ruiterlijk zijn excuses gemaakt. Hierdoor heeft hij de onzorgvuldige berichtgeving op een in de journalistiek passende wijze rechtgezet en uiteindelijk journalistiek zorgvuldig gehandeld.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Feitenweergave: grievende berichtgeving
- Rectificatie/weerwoord: rectificatie

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/35 en in Villamedia magazine van november 2017.

IBS Er-Risèlèh / J. Dijke, A. Rietveld en het Leidsch Dagblad

A. Rietveld en het Leidsch Dagblad hebben in het artikel “Bestuur Haanstraschool komt niet met noodlokaal” bericht dat het ‘samenwonen’ van de Haanstraschool met de IBS Er-Risèlèh (klager) voorlopig niet doorgaat. Met de vermelding ‘inmiddels is duidelijk dat het bestuur van de islamitische school het gebouw liever niet wil delen’ is feitelijk onjuist over de kwestie bericht en is klager in een onnodig negatief daglicht geplaatst. Hiermee is journalistiek onzorgvuldig gehandeld.

Twee dagen later is in een vervolgartikel van J. Dijke duidelijk gemaakt dat de Haanstraschool bij klager welkom is en dat klager ook nooit een daar tegenovergestelde uitslating heeft gedaan. Bovendien is de bewuste passage aangepast op de website van de krant. De redactie heeft daarmee de klacht op een journalistiek passende wijze afgehandeld en uiteindelijk journalistiek zorgvuldig gehandeld.

Conclusie: zorgvuldig

Trefwoorden:

- Journalistieke werkwijze: klachtafhandeling
- Feitenweergave: onjuiste berichtgeving, tendentieuze berichtgeving, discriminerende berichtgeving
- Rectificatie/weerwoord: rectificatie, weerwoord
- Procedure: ontvankelijkheid

Publicatie op www.rvdj.nl/2017/38 en in Villamedia magazine van december 2017.

4. Conclusies per medium

LANDELIJKE DAGBLADEN (16)

AD	2	(zorgvuldig)
Financieele Dagblad, Het	2	(1 onzorgvuldig, 1 afgewezen)
NRC Handelsblad	4	(1 zorgvuldig, 1 deels onzorgvuldig, 1 onzorgvuldig, 1 afgewezen)
Telegraaf, De	3	(3 niet inhoudelijk behandeld)
Volkskrant, de	3	(2 zorgvuldig, 1 afgewezen)
Zaman Vandaag (nu: de Kanttekening)	2	(1 zorgvuldig, 1 afgewezen)

REGIONALE DAGBLADEN (14)

AD Utrechts Nieuwsblad	1	(deels onzorgvuldig)
BN DeStem	1	(zorgvuldig/onthouding oordeel)
Dagblad van het Noorden	4	(2 zorgvuldig, 1 onzorgvuldig, 1 afgewezen)
Gelderlander, De	1	(zorgvuldig)
Leidsch Dagblad	2	(1 zorgvuldig, 1 deels onzorgvuldig)
Noordhollands Dagblad	1	(zorgvuldig)
Stentor, de	1	(zorgvuldig)
Twentsche Courant Tubantia, De	3	(1 zorgvuldig, 2 deels onzorgvuldig)

NIEUWS- EN HUIS-AAN-HUIS BLADEN (2)

Regiobode	1	(zorgvuldig)
Stadskrant Veghel	1	(zorgvuldig)

PUBLIEKS- EN OPINIETIJDSCRIFTEN (1)

Panorama	1	(niet inhoudelijk behandeld)
----------	---	------------------------------

VAK- EN BEDRIJFSBLADEN (2)

Advocatie	2	(1 zorgvuldig/onthouding oordeel, 1 afgewezen)
-----------	---	--

LANDELIJKE PUBLIEKE OMROEPEN (4)

AVROTROS – EenVandaag	1	(deels onzorgvuldig)
AVROTROS – Opgelicht?!	1	(niet inhoudelijk behandeld)
AVROTROS – Radar	1	(niet inhoudelijk behandeld)
BNNVARA – Kassa	1	(deels onzorgvuldig)

LOKALE EN REGIONALE OMROEPEN (1)

RTV Rijnmond	1	(zorgvuldig)
--------------	---	--------------

COMMERCIEËLE OMROEPEN/TV-PRODUCENTEN (4)

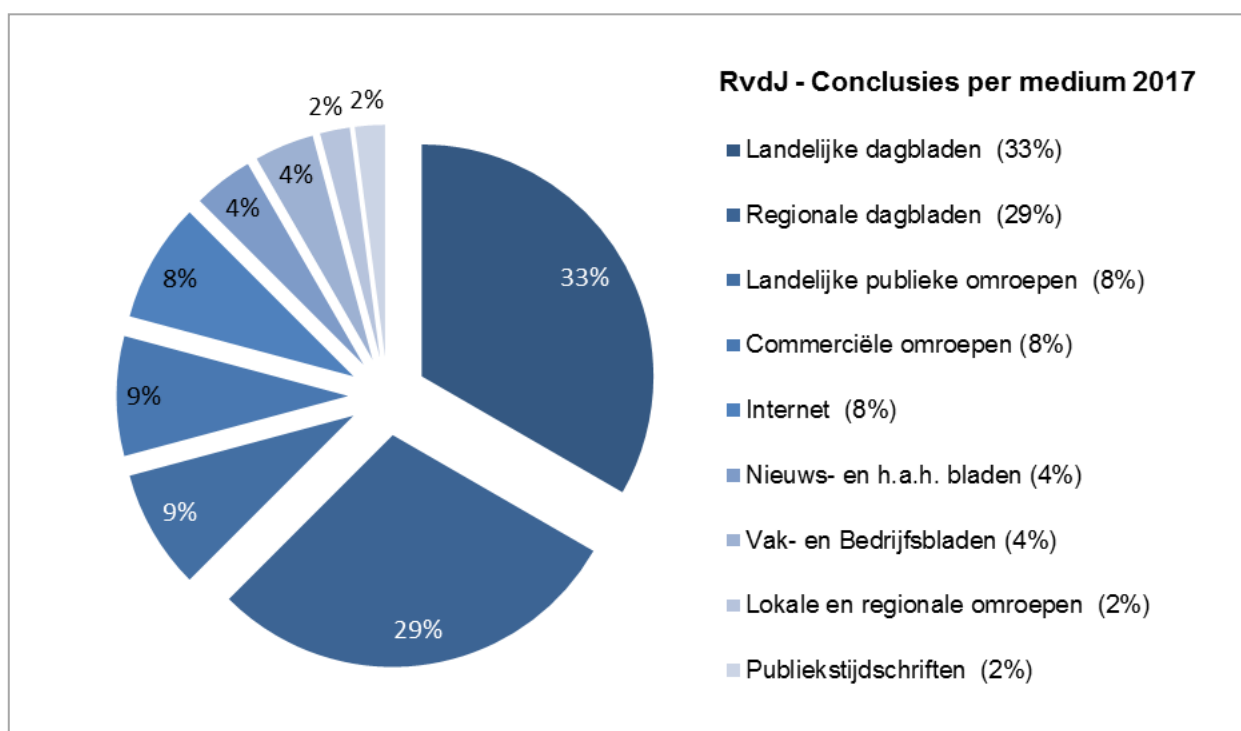
Noordkaap TV Producties – Stegeman op de Bres	1	(niet inhoudelijk behandeld)
RTL Nederland en Strix Television – Internetpesters Aangepakt	3	(1 zorgvuldig, 1 niet inhoudelijk behandeld, 1 afgewezen)

INTERNET (4)

Arnhem Direct	1	(zorgvuldig)
DeOndernemer.nl	1	(zorgvuldig)
Misdaadjournalist.nl	2	(1 zorgvuldig, 1 afgewezen)

TOTAAL 48

waarvan: 1 tegen De Gelderlander, AD en DeOndernemer.nl gezamenlijk (2017/13)

Samenstelling

Raad voor de Journalistiek

De Raad was in 2017 als volgt samengesteld:

Voorzitter

F. van Exter

Vice-voorzitters

mw. mr. J.W. Bockwinkel

mr. Th. Groeneveld

mw. mr. A.E. van Montfrans-Wolters

prof. mr. B.E.P. Myjer

Leden niet-journalisten

dr. H.J. Evers

mw. dr. Y.M. de Haan

ir. B.L. Hooghoudt

mw. M.E.L. Kogeldans

A. Mellink MPA

mw. drs. J.X. Nabibaks

A. Olgun

mw. J.R. van Ooijen

mw. M. Stenneke

mw. J.G.T.M. Wartenbergh

Leden journalisten

mr. I.R.J. Barends

M.C. Doolaard

mw. M.J.H. Doomen

L.C. Hauben (vanaf 1 juni 2017)

mw. A. Karadarevic

S. Kuijper

mw. H.M.M. Nietsch

mw. M.J. Rietkerk (tot 1 juni 2017)

F.Th.H. Ruys

H.P.M.J. Schneider

Secretaris

mw. mr. D.C. Koene

Samenstelling Bestuur

Stichting Raad voor de Journalistiek

Het bestuur was in 2017 als volgt samengesteld:

Voorzitter

mr. F.E. Jensma

Secretaris en plaatsvervangend voorzitter

mr. drs. M.M.P.M. Kreyns (tot 1 juni 2017)

C.A. Boonman (vanaf 1 juni 2017)

Penningmeester

drs. G.A. Tichelaar

Leden

G.A.H. van Beuzekom

C.A. Boonman (tot 1 juni 2017)

P.C. Klein

dhr. J.W.H. Lemckert

T. Nauta (vanaf 1 juni 2017)

mr. M.F. van der Ree

drs. P. Sijpersma

Adressen

Stichting Raad voor de Journalistiek

Postadres: Postbus 12040, 1100 AA Amsterdam
Bezoekadres: Hogehilweg 6, 1101 CC Amsterdam
Telefoon: 020–31 23 930
Telefax: 020–31 23 934
E-mail: raad@rvdj.nl

Raad voor de Journalistiek

Secretariaat
mw. mr. D.C. Koene, secretaris
mw. M. Beets, secretaresse
Postadres: Postbus 12040, 1100 AA Amsterdam
Bezoekadres: Hogehilweg 6, 1101 CC Amsterdam
Telefoon: 020–31 23 930
Telefax: 020–31 23 934
E-mail: raad@rvdj.nl
Website: www.rvdj.nl
Twitter: [@RVDJ_NL](https://twitter.com/RVDJ_NL)

Uitgave

Stichting Raad voor de Journalistiek

Postbus 12040
1100 AA Amsterdam

Juni 2018